

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst	: 24 januari 2025	Referentie	: 25/ICEA/02960	Telefoon	: (088) 496 04 21
Bijlage(n)	:	Behandelaar	: Coen Bongers	E-mail	: info@cea.nl

Onderwerp   **Reactie N.G. Koekoek RA – Consultatieformulier uitgangspunten raamwerk**

Let op

Het consultatieformulier bestaat uit vijf onderdelen. Ieder onderdeel verwijst naar de relevante paragraaf van [het consultatiedocument](#) en bevat de bijbehorende doelstellingen, uitgangspunten, consultatievragen en antwoordvelden. Houd hier rekening mee bij het lezen van deze reactie.

Onderdeel 1 van 5

Paragraaf 3.1

Eindtermen op basis van leeruitkomsten

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none"> 1. toekomstbestendig zijn; 4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe raamwerk beschrijft de eindtermen op basis van leeruitkomsten met op strategisch niveau kaders voor het onderwijs- en toetsprogramma. Onderwijsinstellingen en RPO zijn aansluitend verantwoordelijk voor het opleidings- en toetsprogramma dat wil zeggen het ontwerp van leer- en lesdoelen en de onderwijs- en toetsvormen.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Welke kansen ziet u (bij het ontwerpen en invullen van het opleidings- en toetsprogramma) wanneer CEA de eindtermen beschrijft op basis van leeruitkomsten? 2. Welke belemmeringen ziet u (om dit te realiseren)?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	RA (accountant in business)
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen opmerkingen. 2. Bij het toetsen wordt bij bepaalde vakken niet de schaal van 0 – 10 gebruikt. De uitkomst is vaak of een 5 of een 6. Het onderscheid is te gering en frustreert de student. Objectiviteit via multiple choice bijvoorbeeld zou daarbij helpen. Een ander nadeel is de PE-verplichting. Een student kan daardoor de titel RA verliezen, terwijl iemand met bijvoorbeeld de ingenieurstitel daar levenslang profijt van heeft.

Onderdeel 2 van 5

Paragraaf 3.2

Themagericht raamwerk

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none"> conceptuele vorming stimuleren (en het 'stapelen' van onderwerpen voorkomen); aansluiten op de diverse werkpraktijk; opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe onderwijsraamwerk beschrijft de eindtermen themagericht.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none"> Welke kansen ziet u als het gaat om een thematische insteek? Welke belemmeringen ziet u als het gaat om een thematische insteek? Voor welke (max 6) thema's zou u kiezen voor de oriëntatie Assurance en/of Accountancy-MKB?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	RA (accountant in business)
Antwoorden	1. Geen opmerkingen.
	2. Geen opmerkingen.
	3. Geen opmerkingen.

Onderdeel 3 van 5

Paragraaf 3.3

Theorie en praktijk geïntegreerd in de eindtermen

Doelstellingen	<p>A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. aansluiten op de diverse werkpraktijk. <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het leereffect voor studenten optimaal is; 2. dubbelingen voorkomen worden; 3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt; 4. de professionele ontwikkeling tot startbekwame accountant in een actieve leercultuur plaatsvindt.
Uitgangspunt	CEA wil de integratie van theorie en praktijk zoveel mogelijk stimuleren door de eindtermen geïntegreerd te beschrijven en in het raamwerk geen onderscheid te maken in eindtermen voor theorie en praktijk.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe kijkt u aan tegen de integratie van de eindtermen van theorie en praktijk? 2. Welke kansen ziet u daarin voor studenten, het onderwijs- en/of het werkveld? 3. Welke belemmeringen ziet u?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	RA (accountant in business)
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praktijk verlengt de studie en is daardoor in het nadeel van de student. 2. Geen. 3. Tijdverlies voor de student, beter te besteden aan meer theorie.

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

Doelstellingen	<p>A. Eindtermen die zodanig zijn van opzet en inhoud dat ze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen. <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt. <p>C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd; 2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.
Uitgangspunt	<p>In het nieuwe raamwerk wordt de ECTS-norm per vakgebied losgelaten. Het beheersingsniveau omschrijft de kwalificaties bij afronding van de accountantsopleiding. Dit geeft de mate van complexiteit en zelfstandigheid aan waarop iemand de vereiste competenties moet behalen. De kwalificaties sluiten aan op het European Qualifications Framework (EQF) zoals dat in EU verband is opgesteld. Ook stelt CEA de eisen waaraan een student moet voldoen om de praktijkopleiding te mogen beginnen conform EQF. Voor de normen van de studielast en studieduur overweegt CEA verschillende mogelijkheden. Deze verschillen in hoeverre CEA opleidingen ruimte biedt om het opleidings- en toetsprogramma in te vullen en een beroep doet op de verantwoordelijkheid van de opleidingen om de kwaliteitsnorm te handhaven. In haar toezichtsrol beoordeelt CEA in hoeverre opleidingen de eindtermen realiseren en vaststellen dat een student deze heeft behaald.</p>
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Op welk niveau horen kwantitatieve en/of

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<p>kwantitatieve normen thuis in de eindtermen? Bijvoorbeeld op themaniveau, op initieel- en/of eindniveau? En maakt u daarin onderscheid als het gaat om type normering (studielast, studieduur, beheersingsniveau)?</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Acht u het noodzakelijk om normen op te nemen in de eindtermen voor studielast en studieduur? Wat zijn uw voornaamste overwegingen hierbij? 3. Welke kansen of belemmeringen ziet u bij de mogelijkheden (zie hieronder) die CEA moet meenemen in haar overweging?		
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	RA (accountant in business)		
Antwoord	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toetsing moet objectiever door de gehele schaal van 0 – 10 te gebruiken, niet alleen onvoldoende/voldoende wat het risico van subjectiviteit met zich meebrengt.		
	<ol style="list-style-type: none"> 2. Ja, door het praktijkdeel te schrappen kan meer op theorie worden getoetst.		
	<ol style="list-style-type: none"> 3. Zie punt 1.		
	<table border="1"><thead><tr><th>Mogelijkheden</th><th>Uw overwegingen:</th></tr></thead></table>	Mogelijkheden	Uw overwegingen:
	Mogelijkheden	Uw overwegingen:	
<table border="1"><tbody><tr><td>Studielast theoretische opleiding:<ul style="list-style-type: none"> • Geen normering voor de studielast, • Een minimum ECTS-norm voor gehele accountantsopleiding of een (minimum) ECTS-norm enkel voor de postinitiële fase.</td><td>Lengte van de praktijkopleiding bekorten, dan meer tijd voor theorie op meer gebieden. Wel aan EU-regels voldoen en minimaal CPA niveau.</td></tr></tbody></table>	Studielast theoretische opleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Geen normering voor de studielast, • Een minimum ECTS-norm voor gehele accountantsopleiding of een (minimum) ECTS-norm enkel voor de postinitiële fase.	Lengte van de praktijkopleiding bekorten, dan meer tijd voor theorie op meer gebieden. Wel aan EU-regels voldoen en minimaal CPA niveau.	
Studielast theoretische opleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Geen normering voor de studielast, • Een minimum ECTS-norm voor gehele accountantsopleiding of een (minimum) ECTS-norm enkel voor de postinitiële fase.	Lengte van de praktijkopleiding bekorten, dan meer tijd voor theorie op meer gebieden. Wel aan EU-regels voldoen en minimaal CPA niveau.		

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<p>Studieduur en -last praktijkopleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urennorm behouden, al dan niet met een kwalitatieve norm voor vakgebied en type werkzaamheden; • Geen vertaling naar een urennorm, invulling aan NBA/RPO voor driejarige praktijkopleiding; • Geen kwalitatieve norm voor vakgebieden of type werkzaamheden.	<p>Geen praktijkopleiding en meer objectieve tussentoetsen op meer theoriegebieden waarbij de volledige schaal van 0 – 10 wordt gebruikt.</p>
	<p>Beheersingsniveau theoretische en praktijkopleiding:</p> <p>CEA sluit met haar kwalificaties aan op het raamwerk dat gangbaar is in het hoger onderwijs. Het gaat om beheersing van de competenties op bachelor en/of masterniveau.</p> <p>CEA stelt per oriëntatie toelatingseisen (minimum) voor praktijkopleiding in aansluiting op het beroepsprofiel.</p>	<p>In het hoger onderwijs zijn goede voorbeelden te vinden van 4 toetsen per vakgebied, waarbij per toets een 8 goed haalbaar is wanneer je de literatuur doorneemt en de colleges volgt.</p> <p>Praktijkopleiding zou geen eis voor de theoretische opleidingstitel van RA moeten zijn.</p>

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

Doelstellingen	C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat: <ol style="list-style-type: none"> 1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd; 2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.
Uitgangspunt	CEA overweegt een minimum set van competenties te beschrijven op basis waarvan een student aan de postinitiële fase van de theoretische opleiding kan beginnen zonder aanvullende deficiënties (instroomprofiel). Dit maakt voor studenten helder waar minimaal aan moet zijn voldaan en belemmert de student niet in zijn keuze van onderwijsinstelling. Opleidingen kunnen op basis van de minimum set een ontwikkelgesprek houden om te bepalen in hoeverre een student al competenties heeft verworven en waar aanvullende ondersteuning nodig is.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe kijkt u aan tegen het beschrijven van een minimum set van competenties benodigd om te kunnen starten in de gehele postinitiële fase van de opleiding (dus het theorie- en praktijkdeel)? Welke uitdagingen ziet u daarbij om dit te realiseren? 2. Wat is er volgens u nog meer nodig om een bredere en diverse instroom te faciliteren?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	RA (accountant in business)
Antwoord	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lijkt me geen goed idee, beter een focus op een breed theoriedeel, dus zonder praktijkdeel. 2. Beperk de opleiding tot een theoriedeel met 4 tussentoetsen met gebruikmaking van de schaal van 0 – 10, die bij bestudering van de literatuur en het volgen van colleges een goede kans geeft op een 8 per tussentoets.

